

POKROK ZÁPADU

ZALOŽEN ROKU 1871.—ROČNÍK XXVII.

OMAHA, NEB., V ÚTERÝ 31. KVĚTNA 1898.

Dvojtýdenníku: ROČNÍK VI. ČÍSLO 74.

Cervera jistě zaskočí

Schley se svým loďstvem jej s

Výprava na Kubu započala tento týden.

V Manille je vše při starém, nouze a nemoce se zmahají

Cervera snad přečte v pasti.

Po celé dva dlouhé týdny ponecháváni byli jsme v nejistotě, dali španělské loďstvo pod generálem Cerverou nalezá se přečte ještě v Santiagu de Cuba, aneb snad na cestě nazpět k ostrovům capverdským, aneb snad konečně zdali křížuje někudy mezi ostrovy západoindickými. Záliv santiagský, jak již známo, zasahuje hluboce do pevniny, tak že město samo leží deset mil od ústí zálivu a vjezd do zálivu jest úzký a klikatý, břehy pak kopčité, tak že nebylo lze se přesvědčiti, co jest vlastně pravdou a povstalci také nebyli v stavu vrhnouti světlo do této tmy, kdežto Španělové každým dnem jiné odporující zprávy vysílali. Až teprve v noci na pondělek došly přý zprávy od Commodora Schleye, že se loďstvo španělské skutečně v zálivu santiagském nalezá. Jakého znění a dosahu jest zpráva, kteráž došla až odbor námořský jest ovšem neznámo, poněvadž se vše pečlivě tají. Však časopisecké zprávy udávají, že španělské loďstvo uvnitř přístavu vyzorováno bylo naším křižákem St. Paul, kterýž hlídal Santiago po minulých osm dnů. Vyzoroval přý zřetelně dva křižáky španělské téže třídy jako Vizcaya a dvě torpédové lodice. Loďstvo pod kapitánem Schleyem hlídalo přý po mnoho dnů přístav Cienfuegos, jsouc té domněnky, že se loďstvo španělské v něm skrývá. Když ale bylo zjištěno, že toto není uvnitř přístavu, posílala tím domněnka, že nalezá se posud v Santiagu a od konce týdne min. hlídá loďstvo naše přístav onen, připraveno jsouc odjezd španělům zabrániti, kdyby snad o to pokusiti se měli.

Loďstvo, jemuž velí Commodore Schley pozůstává z první třídy křižáka Brooklyn, jenž jest lodí velitelskou, válečných lodí Massachusetts, Iowa a Texas, křižáka Marblehead, dělové lodice Castine a torpédové lodě Dupont. Co vzhledem k tomu učiněno bude, o tom ovšem není žádné jistoty. Nepochybně, že několik z našich válečných lodí, snad všechny, ponecháno bude ku hlídání přístavu, tak aby španělské podniknouti nemohli a budou se díti výpravy k dobývání některých ostrovů na Kubě. Jak se podobá, nebude učiněn žádný pokus proniknouti do přístavu Santiagského a na lodě španělské uvnitř boj podniknouti, jelikož by to bylo podniknutí nanejvýše odvážné a takto jsou lodě španělské uvnitř se nalezající neškodnými a budou-li chtít na širé moře vyplouti, bude naše loďstvo míti dobrou příležitost je potopiti.

Na Kubu.

Dle zpráv jednoho z new-yorských časopisů, bylo konečně dáno nařízení gen. Shafter v Tampa, aby válečná pohotovost shromá-

děná vypravena byla na Kubu a sice veškeré vojsko pravidelné a některé z nejvydatnějších pluků dobrovolnických a nežli přý tento týden skončí, můžeme přý očekávat, že se tak stalo. Některé z nejlepších lodí válečných provázeti budou tuto výpravu a krýti budou její vystoupení, na místě, kteréž nyní určitě jest přý již označeno. Zároveň povede se co nejpřísnější censura nad zprávami, jež z Tampa a Key West vysílány budou a nebude dovoleno nejen posílati telegramy o pohybech vojska a lodí, aneb projevovati jakékoli domněnky ohledně jejich cíle poslání, nýbrž povede se i censura nad zprávami poštovními, jestliže toho zapotřebí bude. President přý nedovolí mimo sekretáře války a sekretáře námořnictva žádné civilní osobě, aby byla zasvěcena v tajemství obmyšlených hnutí, pokud tyto provedeny nebudou. Gen. Shafter bude přý míti zapečetěná nařízení, jež známky budou pouze gen. Miles a gen. Corbinovi.

Zprávy z Washingtonu posledně došlé potvrzují pravdivost sdělení toho. Gen. Miles odjel již v pondělí večer z Washingtonu do Tampa, aby tu hlídil pohyby vojska. Přes 30,000 mužů bude vypraveno na 25 lodích a sice 20,000 mužů vojska řadového a 13,000 dobrovolnického. Z těch je 28,000 pěchoty, 4000 jízdy a 1200 dělostřelstva. Co jest jejich cílem, je ovšem neznámo. Možným jest, že vypraveni budou k Santiagu, aby tu spolu s povstalci útočili proti městu a dobyly je, lodě španělské v přístavu buď zničili, aneb Schleyovi nadehnali.

Dle zpráv novinářských byl přístav kubský v Cardenas od útoku Winslow a druhých lodí amerických úplně nepřístupným učiněn a sice tím způsobem, že v ústí do přístaviště potopeny byly lodě a jiné překážky, tak aby se dovnitř nemohlo. Tím se asi Cardenas pojistilo proti útoku ze strany našich lodí.

Dle časopiseckých zpráv z Havany pokusila se přý americká loď o přistání v Caibarien a byla španělskými loděmi zapuzena. Poslednější vystřelily přý na americkou loď asi třicetkrát, kteráž přý prchala, aniž by na střelbu odpovídala. Z toho přý panuje v Havaně veliká radost, ale do Caibarien přý posílány posily, aby překazily možné obnovení pokusu tam přistáti.

V Madridu panuje též veliká radost nad zprávou, kteráž přý došla z Paříže o domnělé srážce lodí blíž Jamaicy, v kteréž přý dvě válečné lodě americké byly zničeny a jedna americká poškozena. Zpráva jest velice podrobnou, udávající místo, čas i podrobnosti. Bylo přý to loďstvo Commodore Schleye, kteréž vysláno bylo velitelem admirálem Samp-

sonem. Bylo přý pozorováno z hlídacích věží v Santiagu a admirál Cervera přý vyplul dne 26. května v noci, máje všechny světla na všech lodích zhasnuta, zaujal místo nedaleko Jamaica. Tu přý ráno v pátek byla bitva svedena, jejíž podrobnosti se vypisují. Patrně, že to jest smyšlenka, neboť by Schley nebyl v neděli telegrafoval, že drží španělské vojsko v zálivu santiagském.

Pravidla válečná.

President McKinley přijal za pravidla pro nynější válku tytéž, kteráž obsaženy jsou v nařízení čís. 100 ze 24. dubna, 1863, sestavených tehdy ku řízení armády Spojených Států v poli. Tato pravidla byla připravena tehdy od Francis Liebera, otce nynějšího vojenského soudu a vydána byla z řízení presidenta Lincoln. Ve válce francouzsko-pruské byla v podstatě přijata ku vedení oné války z obou stran. Nařízení tato obsahují 24 stran tisku a vztahují se na všechny možné případy ve válce. Rozděleny jsou na deset oddělení, jak následuje: Od 1. Vojenský zákon, vojenský soud, vojenská nutnost a odplata. Od 2. Obecný a soukromý majetek nepřítelů, ochrana osob a zejména ženských, ochrana náboženství, umění a vědy, tresty za zločiny páchané na obyvatelstvu nepřátelských zemí. Od 3. Uprchlíci od vojska, zajatci a kořist válečná. Od 4. Stranictví, ozbrojení nepřátel nepatří k nepřátelské armádě, zvědové, zrádci, zajatí poslové, zneužívání praporů míru. Od 5. Výměna zajatců, prapor příměří, prapor ochrany. Od 6. Parola. Od 7. Parola. Od 8. Parola. Od 9. Parola. Od 10. Povstání, občanská válka, revoluce.—Válečný zákon vysvětluje se co pouhý vojenský zákon, kterýž provádí se dle obvyklých způsobů války. Krajina aneb zem nepřátelská, když osazena neb dobytá bude, řídí se vojenským zákonem armády, kteráž jí dobyde. Zákon vztahuje se na veškeren majetek i osoby, necht' jsou podannými nepřítelů, aneb jiné vlády. Kdekoli jest možno, provádí se vojenský zákon ve všech případech jednotlivých provinilců vojenskými soudy, avšak trest smrti může býti vykonán pouze se schválením presidenta jestliže nutné okolnosti nevyžadují, aby přikročilo se k popravě dřívě a pak státi se tak může pouze jen se schválením vrchního velitele. Vojenský zákon má býti méně přísným v místech a zemích, jež jsou úplně dobyty a ovládnuty. Nutnost připouští též zmaření života aneb zmrazení ozbrojených nepřátel a jiných osob, jejich zmaření jest při tom neodvratným, však válečná nutnost nepřipouští ukrutenství, totiž trýznění obyvatelstva z pouhé zlomyslnosti aneb pomsty, aneb za účelem vynucení vyznání. Připouští klam, ale ne podskočnost. Když by velitel některého obleženého místa vypudil obyvatelstvo zbraně neschopné, tak aby zmenšil trávení potravin, jest zákonným obyvatelstvo takové zpět zahnati. Velitelé, kdykoliv jest to přípustitelným, měli by veliteli oznámiti úmysl, že započnou dělostřelbu proti místu, avšak není porušení obecného zákona válečného, když se tak nestane. Překvapení může býti požadavkem nutnosti. K odplatě se nemá nikdy útočiti bráti co pouhé pomstě,

nýbrž pouze jen na ochranu a předejití opakování se takových skutků, jež by potrestání zasluhovaly. Čím rozhodněji se válka vede, tím jest obvyčejně lidštější. Ostré srážky trvají obvyčejně nakrátko. Vítězná armáda má právo zmocniti se veškerých obecných peněz, veškerého obecného movitého majetku a všech příjmů z jmění nepřátelského, až do dalšího nařízení své vlády. Majetnické právo ku majetku nemovitému zůstává neurčitým během válečné okupace a pokud dobytí nebylo ukončeno. Spojené Státy uznávají a chrání v nepřátelských zemích jimi obsazených neboženství, mravnost i zcela soukromý majetek osobní obyvatelů, zvláště ženských, a poměry domácí. Uprchlíci z americké armády, kteří by vstoupili do služby nepřítelů, odsouzení k smrti, jestli že by padli znovu do rukou Spojených Států. Jest to proti obvyčejtům moderního válčení, aby se nedávala žádná milost a provozovala msta. Na venkovní stráž se nestřelí, nežli když se jedná a jejich zapuzení, aneb když se výslovně nařídí, buď zvláštní, aneb všeobecné, k tomu účeli dá. Kdykoliv by zúmyslně zranil nepřítel, který jest úplně obrany neschopen, aneb kdo by zabil jej, aneb dal nařízení by se tak stalo, podléhá trestu smrti.

Posily pro Deweyho.

V táboře dobrovolníků, ve Fort Richmond u San Francisco, Cal., rozmahají se nemoce a zejména osypky a zápné průdušky panuje tak, že jest nemocnice námořníků přeplněna a musí zřizovati se nemocnice ve stanech. Soudí se, že přístí výprava další na Filipiny, pozůstávající z pěti lodí, neodpluje ze San Francisco dřívě, než asi za týden. Minulý pátek přijel parník China z Asie a teprve počátkem tohoto týdne odevzdán bude Spojeným Státům. Parníky Colon a Zealand jsou na místě a pracuje se o jejich upravení k přijetí vojska. Další dvě lodě, jež použity budou k dopravě vojska a zásob, Centennial a Ohio, očekávají se počátkem tohoto týdne z Puget Sound. Vyrozumívá se, že těchto pět lodí pojme as 5000 vojnů a sice budou mezi nimi pluky z Pennsylvanie, Colorado a Minnesota, sedmý pluk kalifornský a osmnáctý a osmadvacátý pluk řadového vojska, kteréž v neděli přijely na 5 zvláštních vlačích z New Orleans a šly pochodem skrze město do tábora. Společnost červeného kříže vyšla jim vstříc do přístaviště a počastovala je dobrými nápoji a pokrmy. To bylo první větší množství řadového vojska, kteréž přijelo a dostalo se mu právě tak srdečného uvítání, jako dobrovolníkům. Vojsku utábořenému dostává se tolik pájt a kejka a jiných lahůdek, že důstojníci obávají se o zdraví svého mužstva a prosí pohostinný lid města San Francisco, aby obmezili své dary na potravu zdravější, jako ku příkladu čerstvé zeleniny, vejce, maso, atd. Nesmírné zástupy lidu navštěvují každodenně tábor Richmond a zvláště v neděli jest nával veliký.

Gen. Merritt, kterýž ve čtvrtek večer přijel, přeplaví se nepochybně se svým štábem po válečné lodi Philadelphia, kteráž se upravuje ve vládní loděnici na Mare Island. Merritt seznal ihned po svém příchodu, že chybí tábořící hotovosti na mnohých potřebách nutných a nařídil, aby byly pro ni opatřeny.

Vláda vyjednává s Northern Pacific Paroplavební Spol. o použití šesti lodí společnosti té náležitých k dopravě dalšího vojska na Filipiny, však jednatel společnosti požadují pohnanou cenu za použití lodí.

Od Deweyho.

V sobotu došly opět zprávy od admirála Deweyho, datované dne 25. květ. v Cavite a dne 27. květ. z Hong Kong. Zpráva ta zní: "Žádná změna v situaci blokády. Jest vydatnou. Obyvatelstvo Manilly nemůže obdržeti žádných potravin, vyjma rýže. Kapitán Olympie (Gridley) uznán lékařem za neschopného a odeslán domu. Opustí Hong Kong parníkem Lambertony vyjede dne 28. Velitel Lambertony ustanoven kapitánem Olympie." — Dále sděluje se z Hong Kong, že nenámi dost málo pravdy na pověsti šířené, že by válečný křižák americký Baltimore, ležící v přístavu manilském, býval poškozen nějakým vnitřním výbuchem. Naproti tomu sděluje se, že výpomocný křižák Seafire, kterýž přinesl zprávu od Deweyho, sděluje zároveň, že Deweyho potraviny i zásoby stěhována se krátko. Podmořské lano mezi Havilo a Manilou bylo Američany přerвано dne 23. května. Mezi povstalci a Španěly svedena byla srážka blíž Cavite dne 20. květ. Veškeré americké loďstvo jest u Cavite. Zpráva, že by byla některá z amerických lodí odplula do Iliilo, kdež má se nalezati španělská dělová lodice El Cano, se popírá. Vůdce povstalecký, Aguinada jest s povstalci mezi Američany a Španěly. Kněží a jeptišky z Manilly byli dopraveni do Laguna. Všechna města na celém pobřeží ovládnuta jsou Španěly. Američané opravují přístaviště v Cavite.

Dle jiných zpráv zmahají se v mužstvu Deweyho neštovice a červěnka.—Počet mrtvých a raněných Španělů při dobývání přístavu zjištěn následovně: Zabito na lodích 78, v arsenále v Cavite 23; raněno na lodích 235, v arsenále 45.

V táboře Chicamauga.

Většina naší hotovosti válečné nalezá se jak známo v táboře Chicamauga, kdež podrobena jest každodennímu cvičení a utužování se. Tamtéž nalezá se též druhý pluk nebrasských dobrovolníků, tvořící část divise, kteréž velí plukovník Fred Grant. Celkem shromážděno jest tu 45,000 vojnů na bývalém bojišti z války občanské, kteréž vyhrazeno jest v národním park, zvaný Chicamauga Park. Týž zaujímá 12 mil do čtverce a jest skoro celý lesem porostlý. V minulých dobách panoval tu nedostatek vody, jelikož pluky jež dřívě byly na místě, zmocnily se veškerých pramenů a ostatní musili pro vodu až do potoka Chicamauga. Týž jest jednu míli vzdálenosti od tábořiště pluku nebrasského. Minulý týden tomu odpomoženo položením potrubí, jímž voda z Chicamauga Creek rozvádí se po celém táboře. Ze setniny B přehlášené z Ord, Nebr., utopil se vojn E. G. Briggs v Chicamauga Creeku. Téhož otec bydlí v Kimball, South Dakota a mrtvola jeho byla poslána domu k pohřbení.

Mezi dobrovolnickými pluky z Wisconsinu, Minnesoty a Illinois panují trochu nemoce, ačkoliv vzhledem ku změně jakou podstoupiti musili, přijduce z krajín severních, takřka ze zimy, přímo do teplých krajín jižních a podroběni byvše útrapám nezvyklým,